

Fundacja Kultury Pozytywka we współpracy z Instytutem Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydziałem Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego zapraszają do udziału w konferencji i debatach:

Edukacja, ciało, pismo

Bydgoszcz, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera

W dniach **14-17 grudnia 2022 r.** w zabytkowych Młynach Rothera w Bydgoszczy, w ramach 6. edycji Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Pozytywka, którego główne wydarzenia artystyczne miały miejsce pod koniec sierpnia tego roku, odbędą się debaty, warsztaty, odczyty, pokazy pracy z udziałem specjalistów i młodzieży. Debaty odbywają się na żywo w formie nieskrępowanego dialogu różnych środowisk związanych z szeroko rozumianą edukacją, w tym również samej młodzieży. Ze względu na formę dialogu, która wymaga zaprezentowania własnego stanowiska, a nie np. prezentacji któregoś z historycznych kierunków lub systemów edukacyjnych, do udziału w konferencji zaproszeni są eksperci orientujący się w najnowszych trendach edukacyjnych na świecie, reprezentujący różne - w dużej mierze własne - podejścia do kwestii edukacji; są to osoby cieszące się autorytetem w dziedzinie pedagogiki, filozofii, sztuki i polityki oraz mogące powoływać się na własne doświadczenia i badania w danym temacie. Ze względu na to, że debaty odbywają się w ramach festiwalu artystycznego skierowanego do dzieci i młodzieży, mają one charakter otwarty i są adresowane do wszystkich zainteresowanych edukacją – nie tylko osób ze środowiska akademickiego. Chodzi o taki typ wspólnego uprawiania nauki, który nie izoluje się od swojego "przedmiotu" i nie rozpatruje go z góry, lecz prowadzi "badania uczestniczące" w dialogu z nim.

Oprócz wspomnianych debat w gronie specjalistów w tym roku odbędą się dwie debaty oxfordzkie organizowane przez młodzież z bydgoskich liceów.

Obszarem zainteresowań uczestników konferencji nie jest zawartość programów edukacyjnych, ale raczej przyczyny i uwarunkowania edukacji europejskiej (dawnej i obecnej) w odniesieniu do zagadnienia doświadczenia cielesności jej uczestników i panującej formy uczenia (się) poprzez pisanie i czytanie. Zgodnie ze znaną tezą M. McLuhana, że "sposób przekazu sam jest przekazem", to, w jaki sposób i jakimi materialnymi nośnikami informacji prowadzi się proces edukacyjny, ma wpływ na jego zarówno zamierzony, jak i "podskórny" efekt. Europejska edukacja ściśle związana jest z tzw. alfabetyzacją. Długotrwałe korzystanie z medium pisma kreuje pewną - pożądaną - postawę umysłu, ale też wpływa w zasadniczy sposób na ciało uczestników edukacji, jego sprawność, nawyki, wrażliwość sensoryczną i kinetyczną, jego rozumienie przestrzeni i czasu, oraz relację z cielesnością innych ludzi i bytów pozaludzkich. Decyduje o samo rozumieniu człowieka jako osoby "z krwi i kości". Ukształtowane w ten sposób pod wpływem edukacji ciało oddziałuje ze swej strony na stany i przekonania mentalne oraz przyszłe postawy życiowe. Oczywiście, istnieją bezsprzecznie pozytywne skutki takiej formy edukacji (poprzez czytanie i pisanie) potwierdzone badaniami PISA. Ale edukacja poprzez pismo nie jest całkowicie niewinna, zarówno w wymiarze mentalnym, jak i somatycznym. Uczenie się prawdy o świecie niemal tylko i wyłącznie na drodze obcowania z medium tekstu ma zasadniczy wpływ na jej rozumienie. Pismo samo w

sobie charakteryzuje się pewnymi cechami, które w zasadniczy sposób odróżniają je od innych mediów (np. obrazu, dźwięku, ruchu) i które wymuszają zarówno pewną aktywność umysłową, jak i postawę ciała. Dlatego wpływ pisma na kształtowanie się człowieka dotyczy zarówno jego "duszy", jak i "ciała", ale także, szerzej, jego życia społecznego, kulturalnego, politycznego, religijnego etc.

Goście konferencji i debat:

Zbigniew Ostrowski (Wicemarszałek Województwa Kujawsko Pomorskiego)
Iwona Waszkiewicz (Z-ca Prezydenta Miasta Bydgoszczy)
Sławomir Czarnecki (Dyrektor Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy)

dr Wiesław Bartkowski (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Piotr Błajet (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak (Uniwersytet Szczeciński)
prof. dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr hab. Michał Federowicz (Instytut Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie)
Jolanta Gawryłkiewicz (Fundacja Kreatywnej Edukacji w Bydgoszczy)
Michał Gacka (założyciel Szkoły Muzycznej w Nakle nad Notecią)
Aleksander Gotowicz (nauczyciel historii, I LO w Bydgoszczy)
dr Ilona Hłowiecka-Tańska (Centrum Nauki Kopernik w Warszawa)
dr hab. Monika Jaworska-Witkowska (Akademia Pomorska w Słupsku)
dr hab. Michał Klichowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr Łukasz Kosiński (Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy)
prof. dr hab. Roman Leppert (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
dr hab. Krzysztof Maliszewski (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Alicja Morawska-Rubczak (reżyserka, Art. Fraction Foundation w Poznaniu)
dr Michał Paluch (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)
dr hab. Małgorzata Przanowska (Uniwersytet Warszawski)
Aneta Pytlak (Fundacja Kultury Pozytywka w Bydgoszczy)
dr hab. Marta Rakoczy (Uniwersytet Warszawski, Korczakianum Muzeum Warszawa)
dr hab. Daniel Sobota (Instytut Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie)
dr Jarosław M. Spychała (Collegium Civitas w Warszawie)
Arleta Szatkowska (nauczyciel j. polskiego, III LO w Bydgoszczy)
prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek (Uniwersytet Gdański)
dr Filip Stawski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
Antoni Torzewski (Uniwersytet Szczeciński)
dr hab. Wojciech Torzewski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
dr Witold Wachowski (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
Wiktor Wiktorczyk (Teatr Klinika Lalek we Wrocławiu i Ośrodek Kultury Stacja Wolimierz)
prof. dr hab. Lech Witkowski (Akademia Pomorska w Słupsku)

Program

(wstęp wolny na wszystkie wydarzenia)

Środa 14.12.2022, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy, ul. Mennica 10

16.00 – Otwarcie Konferencji

Aneta Pytlak (Prezesa Fundacji Kultury Pozytywka)

dr hab. Daniel R. Sobota (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

16.15 – **dr Jarosław Spychała** (Collegium Civitas, Warszawa), *Platoński »obraz jaskini« jako paradygmat dydaktyki filozoficznej*

17.15 – projekcja filmu *Fedon*, realizacja: uczniowie Niepublicznej Szkoły Podstawowej Perpetuum Mobile

17.30 – **Antoni Torzewski** (Uniwersytet Szczeciński), *Alternatywne metody uczenia filozofii w szkole podstawowej*

17.45 – 18.45 - dyskusja: *Myśleć inaczej niż pisać. O możliwościach uczenia (się) filozofii*

Uczestniczą:

dr Jarosław Spychała (Collegium Civitas Warszawa), **dr hab. Wojciech Torzewski** (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), **Antoni Torzewski** (Uniwersytet Szczeciński), **dr Filip Stawski** (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy).

Prowadzący: **dr hab. Daniel R. Sobota** (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

Czwartek 15.12.2022, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy, ul. Mennica 10

15.00-17.00, młodzież bydgoskich liceów, I debata oksfordzka.

Teza: *Można osiągnąć mądrość bez znajomości pisma*

Przygotowanie: **Aleksander Gotowicz** (I LO w Bydgoszczy)

17.00 – **Michał Gacka**, (założyciel Szkoły Muzycznej w Nakle n. Notecią, muzyk, chór mistrz), *Body percussion – rytm jest w nas – warsztaty*

17.45 – **Jolanta Gawryłkiewicz** (Fundacja Kreatywnej Edukacji), *Edukacja muzyką i ciałem pisana. Rozmowa aktywizującą również ciało*

**Piątek 16.12.2022, I LO w Bydgoszczy, ul. Plac Wolności 9 oraz Centrum Nauki i Kultury
Młyny Rothera w Bydgoszczy, ul. Mennica 10**

godz. 15.00, I LO w Bydgoszczy ul. Plac Wolności 9

Młodzież bydgoskich liceów

II debata oxfordzka. Teza: *W procesie edukacji umysł jest ważniejszy niż ciało*

Przygotowanie: **Aleksander Gotowicz** (I LO w Bydgoszczy)

godz. 17.30, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera, ul. Mennica 10

Przywitanie gości:

Zbigniew Ostrowski (Wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Iwona Waszkiewicz (Wiceprezydent Miasta Bydgoszczy)

Sławomir Czarnecki (Dyrektor Parku Kultury Młyny Rothera)

18.00, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera, ul. Mennica 10

Prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak (Uniwersytet Szczeciński), *Do szkoły chodzi mózg i co z tego wynika*

19.00, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera, ul. Mennica 10

I Debata: *Edukacja i ciało*

Uczestniczą:

prof. dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),

dr hab. Michał Klichowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),

prof. dr hab. Piotr Błajet (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu),

Alicja Morawska-Rubczak (Art. Fraction Foundation, Poznań)

Prowadzący: **dr hab. Daniel R. Sobota** (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

Sobota 17.12.2022, Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy, ul. Mennica 10

9.30 - **dr hab. Monika Jaworska-Witkowska** (Akademia Pomorska w Słupsku)

Sztuka i ciało: arteterapeutyczne światy po sąsiedzku

10.15 - **dr Witold Wachowski** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)

Myślenie za pomocą rąk, oczu i rzeczy

11.00 -11.30 przerwa

11.30 – **dr Ilona Iłowiecka-Tańska** (Centrum Nauki Kopernik w Warszawie)

Ciało – ruch – ekspozat

12.15 – **dr Michał Paluch** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) – *Przestrzeń dotyku – kiedy odbiera nam mowę... – warsztat*

12.15 – **dr hab. Małgorzata Przanowska** (Uniwersytet Warszawski) – *Cielesność słuchania – warsztat*

13.00 - 15.00 – przerwa

15.00 - **dr hab. Krzysztof Maliszewski** (Uniwersytet Śląski w Katowicach),

(W)strząśnięci - to nie jest edukacja dla kruchych ludzi

15.45 - **dr hab. Wiesław Bartkowski** (Uniwersytet Warszawski), *Materia kodu – manifest*

16.30 -17.00 - przerwa

17.00 - **dr hab. Marta Rakoczy** (Uniwersytet Warszawski), *Pisanie/czytanie empatyczne a współczesna nauka piśmienności*

17.45. - **prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek** (Uniwersytet Gdański), *Mowa, pismo, obraz – intermedialność jako krytyka*

18.30 - **Wiktor Wiktorczyk** (Teatr Klinika Lalek Wrocław) i **Aneta Pytlak** (Fundacja Kultury Pozytywka Bydgoszcz), *Zabawa dzieci w teatr – pokaz pracy*

19.15 - II Debata: *Edukacja i pismo*

Uczestniczą:

dr hab. Małgorzata Przanowska (Uniwersytet Warszawski),

prof. dr hab. Lech Witkowski (Akademia Pomorska w Słupsku),

prof. dr hab. Roman Leppert (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy),

dr hab. Michał Federowicz (Instytut Filozofii i Socjologii PAN),

dr Łukasz Kosiński (Dyrektor Miejskiego Ośrodka Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy)

Arleta Szatkowska (III Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy)

Prowadzący: dr hab. Daniel R. Sobota (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

20.30 - Zakończenie Konferencji

Aneta Pytlak (Prezeska Fundacji Kultury Pozytywka)

dr hab. Daniel R. Sobota (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

Fundacja Kultury Pozytywka

Co roku, w Bydgoszczy, w ostatni weekend wakacji, realizujemy niezwykle wydarzenie dla dzieci – **Magiczny Festiwal Świata Baśni i Bajek „Pozytywka”** - to wielkie święto dzieci i sztuki dla dzieci. Jedyny w regionie i jeden z największych w Polsce interdyscyplinarny, międzynarodowy festiwal prezentujący sztukę dla młodych widzów, skupiający wybitnych artystów i edukatorów z Polski i ze świata. Festiwal trwa 4 dni, odwiedza go co roku ponad 100 artystów i ok. 10 000 widzów.

Fundacja realizuje również projekt „Magiczny Ogród Świateł”, który co roku odwiedza ok. 40 tys. odbiorców, a także wydaje ilustrowane albumy z poezją dla dzieci.

Co roku organizujemy też letni festiwal teatrów ulicznych, gromadzący tysiące widzów w centralnych punktach Miasta Bydgoszczy.

Od kilku lat prowadzimy też ożywioną działalność na terenach wiejskich Województwa Kujawsko Pomorskiego. Realizujemy dwa wieloletnie projekty we wsi Nowe Dąbie, które prezentują najważniejsze wydarzenia artystyczne dla całych rodzin. Prowadzimy również 3 letnie działanie aktywizujące lokalne społeczności poprzez kulturę i sztukę.

Bardzo ważnym działaniem jest coroczna konferencja naukowa „Horyzonty Edukacji”, którą organizujemy we współpracy z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN oraz Wydziałem Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego.

Przedsięwzięcia fundacji współfinansowane są ze środków **Miasta Bydgoszczy, Województwa Kujawsko Pomorskiego, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Edukacji i Nauki, Narodowego Centrum Kultury, Narodowego Instytutu Wolności, Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. oraz wielu prywatnych sponsorów.**

Bardzo ważnym elementem naszych działań jest współpraca z przedstawicielami biznesu, skupionymi w największej na świecie organizacji przedsiębiorców - **Business Network International (BNI)**

Informacje o festiwalu i działaniach fundacji:

<https://www.facebook.com/festiwalpozytywka>

<http://pozytywkafestiwal.pl/>

<https://pozytywkafundacja.pl/>

<https://www.instagram.com/pozytywkafestiwal/>

Fundacja Kultury Pozytywka
85-005 Bydgoszcz, ul. Gdańska 5
+48 791 910 824 +48 517 949 427 pozytywka.fundacja@gmail.com
pozytywkafundacja.pl pozytywkafestiwal.pl

Organizator

Współfinansowanie

**Ministerstwo
Edukacji i Nauki**

Współorganizatorzy

Partnerzy

ILO
Bydgoszcz

Partnerami realizacji konferencji są:

Województwo Kujawsko-Pomorskie, Miasto Bydgoszcz, Młyny Rothera w Bydgoszczy, I Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy

Zadanie współfinansowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach projektu

Doskonała Nauka